

פרשת כי תבוא | עלון מס' 42

'עומק השמחה'

יא: וְשִׂמְחַתְּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיתְךָ אֶתָּה וְהַלְוִי וְהַגֵּר אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ:

מז: תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֵב פֶּל:

בפרשה מצינו את הציווי של התורה להיות שמח בכל הטוב ומנגד את העונשים והקללות הגדולות למי שלא עובד את ה' בשמחה...

מהי בכלל השמחה???

השמחה היא כלי ביטוי לרגש פנימי עמוק שכאשר אני מודע לדברים הטובים שאני חווה... מרגיש... אני מבטא את זה ע"י הכלי שנקרא שמחה...

השמחה בעצמותה אינה משנה מציאות, היא יכולה לפעול בנפש ולהשפיע עליה, אבל היא עצמה איננה משנה מציאות, כדוגמת עשיר גדול ששלח את ספינותיו בים והם טבעו, הוא כלל אינו מודע לכך, והוא עדין שמח בעשירות המופלגת שלו אך בעצם אין לו...

מעשה ביהודי שעבר את השואה וניצל עלה לארץ ישראל הקים משפחה אך היה עני מרוד בקושי סיים את החודש, כשהגיעו בנותיו לפרקן, נסע הוא לאחד מגדולי הרבנים, לתנות לפניו את צערו הגדול, כי אין לו ממון להשיא את בנותיו... לבקש ממנו ברכה שיצליח לחתן אותם...

נכנס הוא אל הרב ואמר את שמו... נזעק הרב שמא ואולי אתה הבן של פלוני אלמוני... אכן ענה הבן... זה היה אבי... מנין אתה מכיר אותם... אומר לו הרב - אני שנים מחפש אותך... תדע שלפני שאביך נכנס לתאי הגזים הוא ביקש ממני שאם אשאר בחיים, ואמצא את בנו, אמסור לו את הקוד של הכספת בשוויץ, שבה מונחים מיליוני דולרים... ובמשך שנים לא הצלחתי לגלות קצה חוט... והנה כיום אתה נכנס אלי, ואני שמח שהצלחתי לסיים את השליחות על הצד היותר טוב... אותו יהודי אכן נסע לשוויץ, וגילה כי אכן אביו השאיר לו סכום כסף ענק שסיפק בעדו להשיא את בנותיו בכבוד, ועוד נשאר לו סכום גדול לימי השיבה...

כעת הבה נשאל - האם היהודי הזה במשך השנים הוא היה עשיר גדול???

התשובה בהחלט כן...

האם הוא ידע את זה???

האם זה משנה משהו אם הוא היה שמח או לא???

הוא אומר השמחה היא כלי לשימוש מושכל ונכון... התוצאה של השמחה תוביל אותו למחוזות טובים... הוא יהיה אדם רגוע... יישאר בריא... יהיו לו חברים... הוא יצליח לעשות דברים טובים... תהיה לו חשיבה חיובית... יהיה אדם נאהב... וכו'...

כשאדם שמח זה מראה שהוא בהחלט מודע למה שיש לו... והוא מביא את זה לידי ביטוי ע"י השמחה...

אם כן כיצד מגיעים לידי שמחה???

אם נתבונן בפסוק הראשון וְשִׂמְחַתְּ בְּכָל הַטּוֹב אֲשֶׁר נָתַן לָךְ ה' אֱלֹהֶיךָ אדם יכול לשמוח בטוב שיש לו... בטוב שה' נתן לו... נכון הוא יכול לחלום על עוד... הוא יכול לרצות יותר... אבל אם נתבונן על מה שיש לך זה יביא אותך לידי שמחה...

הרב וולבה זצ"ל בספרו עלי שור מביא - מאמין אמיתי צריך להיות שמח בחלקו כי ברור לו שאין הקב"ה מקפח כל בריה ובכוחות שהוא נתן לו יכול בהחלט האדם להגיע לשלימותו. הוא יודע גם כן כי כל הנבראים בקומתם ובצביונם נבראו. אין אדם דומה לשני הן הוא היחידי בהרכב זה של כוחות בכל העולם. ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימה. לכן חייב האדם לקבל את עצמו כפי שהוא ולהיות מרוצה עם כל מה שיש לו. הן ברוחניות והן בגשמיות. זהו העומק בשמחה שהאדם מוצא שלום עם עצמו וגורלו וחי בהרמוניה עם עצמו...

איזה מילים - זהו העומק בשמחה שהאדם מוצא שלום עם עצמו וגורלו וחי בהרמוניה עם עצמו...

אדם שמתבונן פנימה... בכישורים... ביכולות... בתכונות... בהצלחות... טבעי הוא אמור להיות שמח - אתה יצור מלא ומושלם... בורא עולם לא פספס אצלך מאומה... כשעלית על הפס יצור, הכניסו לתוכנה שלך, את כל הכישורים והכלים הייעודיים להצלחה שלך... קיבלת את כל המתנות להשלמת היעוד והשליחות שלך בעולם... הידיעה הזו בלבד אמורה להביא אותך למצב של שמחה... נכון אנו ודאי לא מושלמים... ויש לנו מה לתקן... אבל כל אחד מאיתנו קיבל את כל הכלים הדרושים לו לתיקון הזה... השמחה נעלמת כשמתחילים להתבונן מה חסר לנו מה אין לנו...

וזהו שאומר הפסוק - תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּשִׂמְחָה וּבְטוֹב לֵבָב מְרֵב פֶּל: מה - האם לכל אדם יש הכל?? מה זה מרב כל?? אלא היא גופא, לכל אדם יש את הרב כל' שלו.. את העצמיות הפרטית שלו... למה אתה לא שמח עם עצמך?? למה אתה כל הזמן לא מרוצה מעצמך??

אה... חסר לך משהו???

וממשיך הרב וולבה זצ"ל - בהתלמדות למעשה אין כאן צורך אלא במקום להתעורר בקביעות לשמחה זו. המקום לזה הוא בברכת 'שעשה לי כל צרכי' ובברכת 'המכין מצעדי גברי' בברכות השחר, יש להגיד שתי ברכות אלו בהתבוננות מרובה ובחיוזק רב באמונה עד שמגיעים ממש לשמחה בחלקו.

כשאדם מתבונן מה הקב"ה נתן לי באופן אישי... כמה דברים טובים הוא נתן לי... והשקיע בי... כמה כלים ויכולות הוא נתן לי - זה יכול להביא את האדם להרגשת השמחה הטבעית שטמונה בכל אחד מאיתנו... העיקרון הוא רק להיות מודע לעושר הפנימי שלנו...

שבת שלום ומבורך

להוביל ולא להגרר'

יג: ונתנה ד' לראש ולא לזנב וְהָיְתָה רַק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה
כִּי תִשְׁמַע אֶל מְצוֹת ד' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם לְשָׁמֵר
וְלַעֲשׂוֹת:

מה זו הברכה הזו - שנהיה לראש ולא לזנב???

גם בראש השנה - אוכלים ראש של כבש או ראש של דג - ואומרים
יהי רצון שנהיה לראש ולא לזנב...

וביותר אם אומרים שנהיה לראש ברור שלא לזנב... ועוד נקודה
למחשבה - הרי בשורה תחנתונה גם הראש וגם הזנב יגיעו לאותו
מקום אז מה זה כל כך משנה ראש וזנב?? הבקשה הייתה צריכה
להיות שהראש יוביל אותנו למקום טוב...

אבא תראה את הרכבת הזו... יש קטר בהתחלה וקטר בסוף
והקטר בסוף דוחף את הרכבת קדימה...

לא לא... ממש לא... הקטר מקדימה מוביל את כל הרכבת... הקטר
מאחור זה לדרך חזור... הוא גם נגרר אחרי הרכבת...

אומר הרב פינקוס זצ"ל - הזנב הוא נגרר אחרי הראש - נכון שהוא
יגיע לאותו מקום של הראש, אבל הוא נגרר... - לראש יש כח
מחשבה... כח התבוננות... לזנב אין... אדם שמזדנב.. אדם שלא
משתמש עם הראש מה הערך לאדם שבו?? לכח המחשבה
שלו???

יש אנשים שהם גוררים ויש אנשים שהם נגררים - כדוגמת הסוס
והעגלה... הסוס תמיד יוביל... והעגלה תהיה נגררת אחריו...

אם ננתק את הקרונות מהקטר נראה למי יש את המנוע ומי מוביל
ומי סתם נגרר אחריו...

המשמעות של הברכה הזו היא שאדם אמנם צריך שיהיו לו
מחייבים, צריך להיות חלק מהכלל, אבל אסור שמה שיוביל אותו
זו רק החברה... זה דברים חיצונים... אדם חייב להוביל את עצמו
ע"י האישיות שלו... ע"י הפנימיות שלו... לא להיגרר רק אחרי
אווירה... אדם שנגרר אחרי חבר או אחרי עצמו. כי הוא התרגל
למשהו מסויים והוא אינו מתחדש במאומה זה זנב... זה לא ראש...

ראש - זה אדם שבונה את האישיות שלו עם כח בנין ויצירה
עצמאיים משלו... עם האמת שלו... עם האישיות שלו.. נכון שהוא
נמצא בתוך מסגרת שמחייבת... אבל תמיד צריך לחפש איפה
נקודת הפנימיות שלי... איפה אני מוביל... איפה הראש שלי...

אדם שעושה פעולות רק מחמת היסחפות אווירית - הוא זנב
שמקשקש...

אכן - בהחלט ניתן לומר שיש בשנה גם תקופות כאלו... יש זמנים
שהאדם הוא הרוכב על הסוס הוא מוביל הוא דוהר קדימה... הוא

בררען... הוא בשייגען... ויש זמנים שהאדם נראה כמו העגלה... נגרר
כזה ביום יום... בקושי פותח עיניים... בקושי מזיז את עצמו הכל
בלאות... ואז צריך לזכור שהתפילה והברכה שלנו זה שנהיה לראש ולא
לזנב... לקחת את המושכות של הסוס לעבור מהעגלה ולחזור להוביל...
ולא להיות זקוק למחיאיות כפים של הסביבה.. להיות תלוי בעידוד של
החברים.. נכון ודאי שזה דוחף וזה מחזק... אבל אסור שזה יהיה
המנוע.. המנוע צריך להיות האני הפנימי שלי... הרצון להתקדם...
השאיפה ליותר... התוספת דלק זה יהיה מהעידוד של האחרים, אבל
לא להתבסס על זה... אחרת אתה זנב... וגם בתקופות שאתה כן קצת
זנב.. אבל עדין תהיה זנב לאריות ולא ראש לשועלים... תישאר בחברה
טובה וחזקה... ואל תרד למקום נמוך אפי' ששם אתה ראש...

רגע... הבה נחשוב בעצם הדבר... בשביל מה בכלל בעלי החיים צריכים
זנב?? מה זה מוסיף להם???

אם נתבונן אצל בעלי החיים הנמצאים במים, זה חלק מהאפשרות
לפנות ימינה או שמאלה לפי הטיית הזנב... אצל חלק מבעלי החיים זה
קודים פנימיים שבהם הם מעבירים מסרים ביניהם של סכנה וכדו', אצל
הבהמות זה גם עוזר להם לגרש את הזבובים... וכו'..

יאמר הרואה - הנה גם לזנב יש חיות... הוא נע ונד... אפי' רש"י בחגיגה
(יא.) כותב - **כזנב הלטאה. לפי שמפרכסת לאחר שנחתכה והיינו
מקצתו שהוא ככולו שיש בו חיות:**

זהו שאנו אומרים שנהיה לראש ולא לזנב.. שנבין, שמה שמניע את
הזנב זה רק הראש... לזנב אין חיות... בעצם זה סתם עצבים בעלמא...

וזה קשור לראש השנה - היות ואלו הימים הם הראש של השנה, זו
ההזדמנות של האדם לקבל על עצמו הנהגות וקבלות שיתנו לו להיות
ראש ולא זנב... שיתנו לו להוביל... וכמו שכולנו מבינים שהכל טמון
בראש... הכל כלול בראש... גם כל השנה כולה טמונה בראש... בראש
השנה... ולכן לסימנא מילתא, לוקחים ראש של דג, ואומרים יה"ר
שנהיה לראש ולא לזנב... שנוביל את עצמינו כמו שהראש מוביל... עם
המחשבה... עם השאיפה... עם הרצון.. ולא ניגרר אחרי הראש כמו
הזנב... שאפי' שנראה שיש לו חיות אבל כל כולו מקבל פקודות
מהראש...

וזה לא סותר שצריך להיות עדיין זנב לאריות... לגדולים ממך שיעזרו
לכוון את הדרך... שידריכו... אבל את המסלול והצעידה בדרך, זה רק
אתה עושה.. אבל לא מכח העגלה הנגררת... אלא מכח הסוסים
המובילים אותה... תפוס את הסוס תעלה עליו... ותחיל לשעוט
קדימה...

וההמשך - וְהָיְתָה רַק לְמַעַלָּה וְלֹא תִהְיֶה לְמַטָּה - הזנב של הבהמה הוא
הרי באותו הגובה של הראש... אך הראש של הבהמה תמיד מוטה
לכיוון מטה... הוי אומר הברכה של התורה, שגם כאשר תהיה לראש,
אבל שהראש יהיה תמיד למעלה... שיוביל... עם מבט קדימה... ולא
לחיפוש ולשיטוט כמו הבהמה, שראשה כל הזמן נמצא לכיוון מטה...